

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อพัฒนารูปแบบความมีวินัยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้น ผู้วิจัยได้นำกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาเป็นระเบียบวิธีวิจัยภายใต้ฐานความคิดที่ว่า การวิจัยปฏิบัติการเหมือนกับการดำเนินงานในลักษณะของการหมุนเวียนเป็นขั้น ๆ แบบเกลียวสว่านที่เจาะลึกลงไปในเรื่อง ไม้ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติงานร่วมและการประเมินผลของการปฏิบัติร่วมกัน โดยจัดเป็นแนวคิดร่วมกัน (Thematic Concern) จากนั้นชุมชนจะตัดสินใจว่าจะเริ่มการแก้ไข จุดใด โดยการศึกษาจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา การปฏิบัติงานร่วมและการประเมินผลของการปฏิบัติ ภายใต้เทคนิค การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีจุดเด่นคือเป็นการวิจัยที่มีชีวิตชีวาเพราะทุกคนมีส่วนร่วมและเป็นการวิจัยที่ได้มูลเหตุมาจากปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนอย่างแท้จริง (เลวิน 1946-1952 อ้างถึงใน ส.วาสนา ประมวลพฤษภาคม: 1) การวิจัยแบบนี้เน้นให้ผู้วิจัยแสดงบทบาทและสอดแทรกความคิดเห็นให้น้อยที่สุดเพื่อเปิดโอกาส ให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกขั้นตอน (พันธุทิพย์ รามสูต 2545: 93)

แนวการจัดการศึกษาหมวด 4 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 23 มีใจความว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษา นอกกระบบการศึกษาและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมาตรา 24 กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (6) จัดการเรียนรู้อันเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 29 กล่าวว่าให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถานประกอบการ

และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. ขั้นตอนการดำเนินการใช้ในวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเขาน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 3 เป็นพื้นที่ในการเก็บข้อมูล เนื่องจากผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในเป็นสถานศึกษาแห่งนี้เป็นเวลากว่าสิบปีจึงพบปัญหาที่ครูทุกคนรวมทั้งชุมชนมีความสนใจในการปฏิบัติตนของนักเรียนเนื่องจากนักเรียนขาดระเบียบวินัยในการเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการสังเกตของผู้วิจัยเองและการพูดคุยกับ เพื่อนครูด้วยกันตลอดจนการบอกเล่าของคนในชุมชนรวมถึงผู้มาประเมินการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 (ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตการศึกษาสงขลา เขต 3, 2548) และจากการประเมินมาตรฐานการศึกษาจากบุคคลภายนอกเมื่อวันที่ 15 – 17 มิถุนายน 2548 (สำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา) บุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นบุคคลที่ต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเสมือนเป็นหูเป็นตาแทนพ่อแม่และครู เพราะมีโอกาสสัมผัสและเห็นพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าครูและผู้ปกครอง โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นซึ่งล้วนเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนเป็นกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมายของผู้วิจัยในการให้ข้อมูลสำคัญ แต่พอผู้วิจัยออกไปเก็บข้อมูลในชุมชนมีการได้พูดคุยกับบุคคลเหล่านี้ จึงรู้ว่าเขาเหล่านี้คือบุคคลสำคัญกลุ่มหนึ่งของชุมชนที่ต้องการให้ข้อมูลของนักเรียนในชุมชนถึงเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนได้อย่างชัดเจนกลุ่มหนึ่ง ด้วยเหตุผลเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

1. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 26 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้มีส่วนร่วม จำนวน 6 คน นักเรียน จำนวน 18 คน และผู้มีส่วนร่วมในการดูแลความเรียบร้อยของโรงเรียนจำนวน 1 คน

2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในชุมชน จำนวน 22 คน ประกอบด้วย ผู้นำศาสนาจำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน กลุ่มเยาวชนจำนวน 5 คน ผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน จำนวน 5 คน และบุคคลที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ จำนวน 5 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ และจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้านระเบียบวินัยของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดของการวิจัยไว้ สี่ขั้นตอนดังนี้ หนึ่งขั้นศึกษาปัญหา สองขั้นสร้างรูปแบบความมีวินัย สามขั้นนำไปใช้ สี่ขั้นเสนอรูปแบบความมีวินัย

ขั้นตอนที่หนึ่ง ขั้นศึกษาปัญหา เป็นขั้นตอนที่ ผู้วิจัยค้นหาปัญหาพื้นฐานที่แท้จริงของการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนบ้านเขาน้อย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนที่เกิดขึ้นจริงโดยการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
2. เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนสร้างความตระหนักร่วมกัน โดยผู้วิจัยชี้ให้เห็นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและชุมชนในจากจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) ที่กล่าวถึงบทบาทในการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาจะต้องร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักให้แก่สถานศึกษาและชุมชน ผู้วิจัยดำเนินการโดยการประชุมเสวนาร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในเวลา 09.00 น.-12.00 น. ณ ห้องสำนักงานโรงเรียนบ้านเขาน้อย ในการดำเนินการนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาการเตรียมการไว้ประมาณ 1 เดือน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติ หลังจากนั้นจัดทำเป็น โครงการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

1.2 ผู้วิจัยนำโครงการปรึกษาอาจารย์ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ

1.3 ผู้วิจัยทำหนังสือผู้เข้าร่วมประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนัดหมาย วัน เวลา ในการดำเนินการ

1.4 ผู้วิจัยจัดเตรียมสถานที่ก่อนการประชุมเสวนาและจัดหาของที่ระลึกล่วงหน้า 1 วัน

1.5 ผู้วิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนจัดประชุมเสวนาร่วมกันตามวัน เวลา ที่กำหนด จากการสังเกตของผู้วิจัยในการประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทุกคนมีความตื่นตัว ภาควิชาใจที่ได้รับเกียรติมาร่วมประชุมเสวนา ก่อนเลิกการประชุมผู้วิจัยได้กล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึกแก่ผู้ร่วมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกคน แล้วรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดผู้ร่วมประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วันที่ 27 มีนาคม 2550 ณ ห้องสำนักงาน โรงเรียนบ้านเขาน้อย

ที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	บทบาทหน้าที่
1	ดร.กริธา ยกรัตน์	67 ปี	ผู้บริหารองค์การปกครองท้องถิ่น
2	นายมะเส็น มะประสิทธิ์	91 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
3	นายสะแอ เหลี่ยมเจริญ	67 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
4	นางมาหลอ ไบละ	56 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
5	นายรอแฮม มีหัด	65 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
6	นายโഴ๊ะ เม๊ะสนิ	66 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
7	นายสะมะแอ เหลสุข	36 ปี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
8	นายสุรเชษฐ์ หมั่นเจริญ	48 ปี	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
9	นายคนมาหนับ หลีเจริญ	56 ปี	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
10	นายเจ๊ะมะ มีหัด	27 ปี	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	บทบาทหน้าที่
11	นายเมต ตีเอียดย่อ	45 ปี	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
12	นายรอมาน หนี	52 ปี	ผู้นำศาสนา
13	นายก่อเดช อิบู	42 ปี	ผู้ปกครอง
14	นางประไพพรรณ มะประสิทธิ์	28 ปี	ผู้ปกครอง
15	นางรอกีเยะ หมัดเจริญ	39 ปี	ผู้ปกครอง
16	นางวารภรณ์ กล่อมสม	28 ปี	ผู้ปกครอง
17	นางมาลีเยาะ เล้าะล่อ	36 ปี	ผู้ปกครอง
18	นายมาโนช หมันเจริญ	20 ปี	เยาวชน
19	นางสาวชนิดา หมันเจริญ	17 ปี	เยาวชน
20	นางสาววรรณ เมาะสนิ	17 ปี	เยาวชน
21	นางสาวกัลยา เมาะสนิ	20 ปี	เยาวชน
22	นางสาวฮัสน่า เมาะสนิ	18 ปี	เยาวชน
23	นายณัฐบัตร์ ก้องกิตต์ไพศาล	48 ปี	ผู้อำนวยการโรงเรียน
24	นางสาวมยุรี โส๊ะหัด	26 ปี	ครูประจำชั้น
25	นายไกรสร เจ๊ะโสะ	27 ปี	ครูประจำชั้น
26	นายบุญนำ หมินยะลา	24 ปี	ครูประจำชั้น
27	นายกริยา หนีมา	49 ปี	ครูประจำชั้น
28	นายอดุล มะสมาน	36 ปี	ครูประจำชั้น
29	นางรัญจวน ธรรมเดชศักดิ์	39 ปี	ครูประจำชั้น
30	นายคนเหล้า เต๊ะเหยาะ	51 ปี	วิทยากรอิสลามศึกษา
31	นายนิรันดร์ หมินสุข	35 ปี	ผู้ดูแลความเรียบร้อยของโรงเรียนและทำงานในโรงเรียนมาช้านาน

2. ผู้วิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนร่วมกันรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประชุมเสวนามาทำเป็นโครงสร้างในการจัดกลุ่มสนทนา โดยการจัดกลุ่มสนทนาเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มครูและกลุ่มนักเรียน โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการต่อไป

กลุ่มผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นละ 1 คน โดยเลือกเฉพาะคนที่มีฐานคิดในระดับเดียวกัน มีความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ของครูและเอาใจใส่ลูกของตนเอง หลังจากนั้นทำบันทึกข้อความถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุมัติและเห็นชอบจึงทำเป็นหนังสือเชิญ เพื่อนัดหมายผู้วิจัยได้กำหนดเวลาในการจัดกลุ่มสนทนาเป็นเวลา 13.00 น. – 15.00 น. จำนวน 1 ครั้ง เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและค้าขายไม่สะดวกในการมาร่วมในตอนเช้า โดยมีผู้เข้าร่วมคือ นายก่อเดช อินุ นางรอกียะ หมัดเจริญ นางประไพพรรณ มะประสิทธิ์ และนางมารีเยาะ เล้าล่อ

กลุ่มครู ผู้วิจัยดำเนินการจัดกลุ่มสนทนาโดยการทำบันทึกข้อความถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติ เพื่อดำเนินการจัดกลุ่มสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนที่ครูและผู้พบเห็น เพื่อนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยทำบันทึกข้อความเชิญครูทุกคนเข้าร่วมจำนวน 8 คน

กลุ่มนักเรียน ผู้วิจัยดำเนินการโดยการคัดเลือกนักเรียนมาจำนวน 18 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ และครู โดยการจัดกลุ่มสนทนาในเวลา 13.00 น.-15.00 น. ณ ห้องสำนักงานโรงเรียนบ้านเขาน้อย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงรายละเอียดในการจัดกลุ่มสนทนาดังกล่าว

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	บทบาทหน้าที่	สถานที่
1	เด็กชายธีรรัช ชายหัด	12 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
2	เด็กชายธีรยุทธ เกตุระหงส์	12 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
3	เด็กชายวรารุช มามู	12 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
4	เด็กชายคนเหล้า ดอกกา	12 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
5	เด็กหญิงวิลาวัดน์ หมัดเจริญ	12 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
6	เด็กหญิงฮัศณิญา เม้าะสนิ	11 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
7	เด็กหญิงสุกัญญา เหมาะะสนิ	11 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
8	เด็กหญิงวัลยา เล้าล่อ	11 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
9	เด็กหญิงสุไวย๊ะ เหลี่ยมเจริญ	11 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
10	เด็กหญิงซัลมา สาแหล่หมัน	11 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
11	เด็กหญิงมาลีนา หมันหมาด	10 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
12	เด็กชายคณิต สำหิม	10 ปี	นักเรียน	โรงเรียน

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	บทบาทหน้าที่	สถานที่
13	เด็กชายอาลี หนี	10 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
14	เด็กหญิงพิมพ์วิภา หมั่นเจริญ	10 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
15	เด็กหญิงนุรีด้า หนี	9 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
16	เด็กหญิงวรรณพร ลันเด	9 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
17	เด็กหญิงพรทิพย์ หมัดเหม	9 ปี	นักเรียน	โรงเรียน
18	เด็กหญิงชลธิชา นิยุ	10 ปี	นักเรียน	โรงเรียน

3. ผู้วิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่พบในสถานศึกษาและชุมชน จากข้อมูลที่ได้ในการประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดกลุ่มสนทนา การสัมภาษณ์ระดับลึกและการเขียนพรรณนาความเป็นมากรอบแนวคิดในการเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา โดยการสัมภาษณ์ระดับลึก จากการที่ผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับสภาพชุมชนและบุคคลในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงนัดหมายการสัมภาษณ์ด้วยตนเองล่วงหน้า 3 วัน เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความสบายใจในการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และเต็มที่ตามภูมิรู้ การดำเนินการสัมภาษณ์ระดับลึกผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยเตรียมอุปกรณ์ในการบันทึกเทปและแนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก

3.2 ผู้วิจัยนัดหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการมาพบ พูดคุยด้วยตนเอง เพื่อสร้างความเป็นกันเองและบอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ การนัดหมายการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำเป็นตารางกำหนดการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตาราง 3 แสดงรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ที่	วัน เดือน ปี	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	บทบาทหน้าที่	สถานที่
1	8 เม.ย. 50	ดร.กริธา ยกรัตน์	65	ผู้บริหาร	บ้าน
2	10 เม.ย.50	นายณัฐบุตร ก้องกิตติ์ไพศาล	48	ผู้บริหาร	โรงเรียน
3	14 เม.ย.50	นายสุรเชษฐ์ หมั่นเจริญ	48	ประธานกรรมการ สถานศึกษา	บ้าน

	วัน เดือน ปี	ชื่อ – สกุล	อายุ (ปี)	บทบาทหน้าที่	สถานที่	
4	17 เม.ย.50	นายมะเส็น	มะประสิทธิ์	91	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความ นับถือ	บ้าน
5	21 เม.ย.50	นายสะแอ	เหล็มเจริญ	67	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความ นับถือ	บ้าน
6	24 เม.ย.50	นายสะมะแอ	เหลือข	30	ผู้นำชุมชน	บ้าน
7	28 เม.ย.50	นายนิรันตร์	หมื่นสุข	36	ผู้ดูแลความเรียบร้อย ของโรงเรียน	โรงเรียน
8	3 พ.ค.50	นางสาวมยุรี	โสีะหัด	26	ครู	โรงเรียน
9	14 พ.ค.50	นายคลมาหนับ	หลี่เจริญ	56	กรรมการสถานศึกษา	บ้าน
10	20 พ.ค.50	นายโชะ	เหม๊ะสนิ	65	ผู้ปกครอง	บ้าน
11	25 พ.ค.50	นางมาหลอ	ไบละ	55	ผู้ปกครอง	บ้าน

ขั้นตอนที่สอง **ขั้นสร้างรูปแบบความมีวินัย** เป็นขั้นการนำข้อมูลหรือปัญหาที่ได้มาสร้างเป็นรูปแบบความมีวินัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาวิเคราะห์ สังเคราะห์
2. เพื่อนำข้อสรุปจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มาสร้างเป็นรูปแบบความมีวินัยที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

วิธีการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนจัดประชุมร่วมกันระดมความคิดเพื่อศึกษารูปแบบความมีวินัยของนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน
2. ผู้วิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนวางแผนการสร้างเป็นรูปแบบความมีวินัยของนักเรียนที่สามารถนำมาแก้ไขหรือปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสถานศึกษาและชุมชน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ระดับลึก ผู้วิจัยนำมาสรุปและสร้างเป็นรูปแบบความมีวินัย

ขั้นตอนที่สาม **ขั้นการนำไปใช้** เป็นขั้นการนำรูปแบบความมีวินัยที่ชุมชนกับสถานศึกษาเป็นผู้สร้างมาใช้กับนักเรียน เพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำรูปแบบความมีวินัยที่ได้จากการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมาทดลองใช้กับนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยของนักเรียนก่อนและหลังการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยนำรูปแบบความมีวินัยของนักเรียนที่ได้จากการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมาทดลองใช้กับนักเรียน
2. ผู้วิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนร่วมกันสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง โดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ผู้วิจัยสรุปรูปแบบความมีวินัยของนักเรียนที่ได้จากการบันทึกการสังเกต
4. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการสรุปรูปแบบความมีวินัยมาปรับปรุงแล้วนำเสนอ

ขั้นตอนที่สี่ **นำเสนอรูปแบบความมีวินัย** เป็นขั้นการนำเสนอรูปแบบความมีวินัยของนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่ได้จากการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานศึกษา

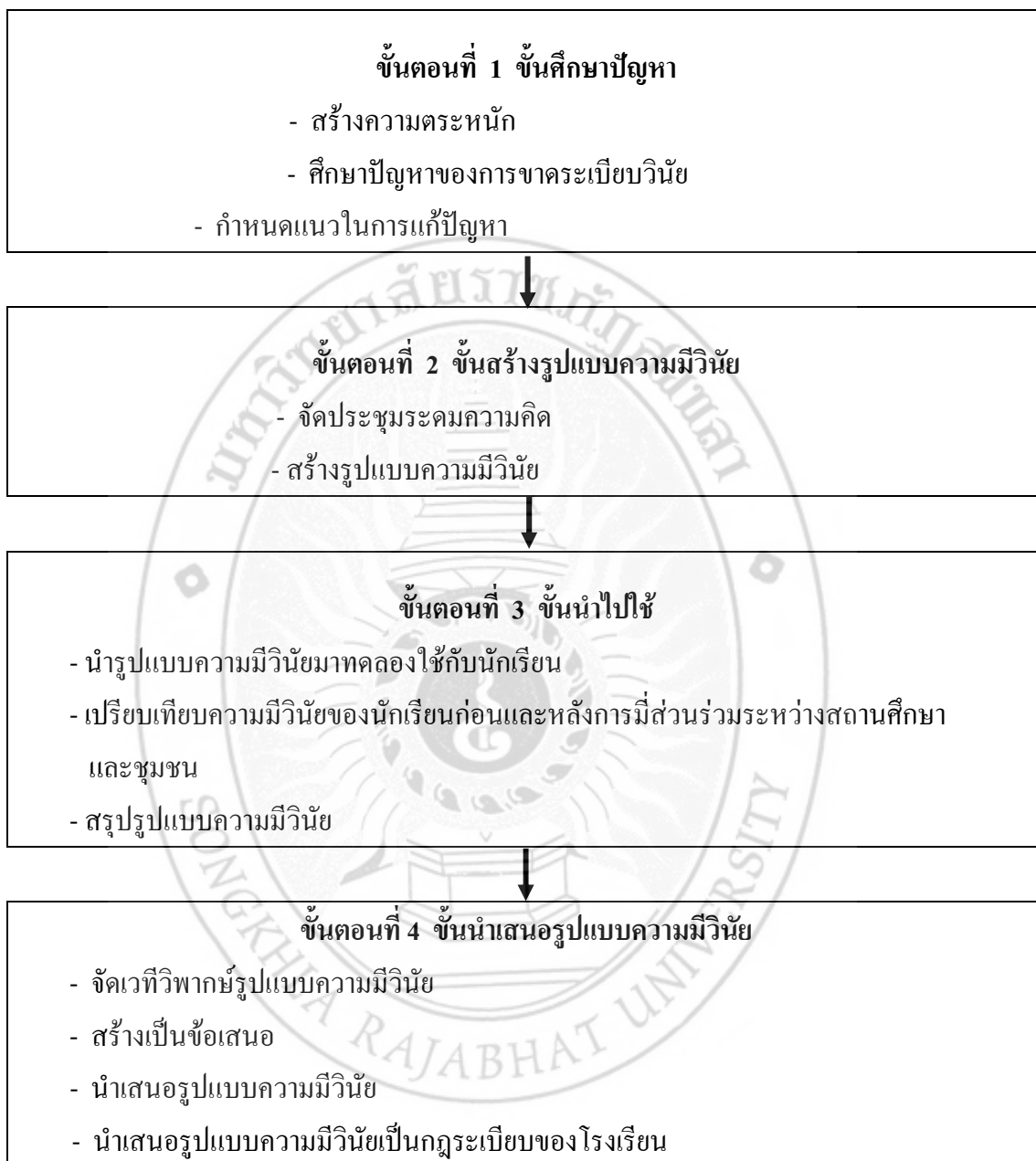
วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอรูปแบบความมีวินัยของนักเรียนต่อสถานศึกษาและชุมชน

วิธีดำเนินการ

1. วิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนร่วมกันจัดเวทีวิพากษ์รูปแบบความมีวินัยที่ได้มาจากการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยการจัดเวทีวิพากษ์
2. ผู้วิจัยนำรูปแบบความมีวินัยที่ได้จากการวิพากษ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษามาเสนอต่อสถานศึกษาและชุมชน
3. ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบความมีวินัยต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบความมีวินัยที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสถานศึกษาเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน โดยการออกเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนบ้านเขาน้อยว่าด้วยระเบียบวินัยของนักเรียน

การวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปเป็นแผนภาพขั้นตอนการดำเนินการวิจัยได้ดังต่อไปนี้



แผนภูมิ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เมื่อวางแผนการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการดำเนินการแล้วผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญภายในสถานศึกษา

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	บทบาทหน้าที่
1.	นายณัฐบัตร ก้องกิตติไพศาล	48 ปี	ผู้อำนวยการโรงเรียน
2.	นางสาวมยุรี โส๊ะหัด	26 ปี	ครูประจำชั้น
3.	นายไกรสร เจ๊ะโส๊ะ	27 ปี	ครูประจำชั้น
4.	นายบุญนำ หมิ่นยะลา	24 ปี	ครูประจำชั้น
5.	นายกริยา หนีมา	49 ปี	ครูประจำชั้น
6.	นายอดุล มะสมาน	36 ปี	ครูประจำชั้น
7.	นางรัฐจวน ธรรมเดชศักดิ์	39 ปี	ครูประจำชั้น
8.	นายคนเหล๊ะ เต๊ะเหยาะ	51 ปี	วิทยากรอิสลามศึกษา
9.	นายนิรันดร์ หมิ่นสุข	35 ปี	ผู้ดูแลความเรียบร้อยของโรงเรียน
10.	เด็กชายธีรัช ชายหัด	12 ปี	นักเรียน
11.	เด็กชายธีรยุทธ เกตุระหงส์	12 ปี	นักเรียน
12.	เด็กชายวราวุธ มามู	12 ปี	นักเรียน
13.	เด็กชายคนเหล๊ะ ดอกกา	12 ปี	นักเรียน
14.	เด็กหญิงวิลาวัดน์ย์ หมัดเจริญ	12 ปี	นักเรียน
15.	เด็กหญิงฮัสณิญา เม๊ะสนิ	11 ปี	นักเรียน
16.	เด็กหญิงสุกัญญา เหมาะะสนิ	11 ปี	นักเรียน
17.	เด็กหญิงวัลยา เล๊ะล่อ	11 ปี	นักเรียน
18.	เด็กหญิงสุไวย๊ะ เหลี่ยมเจริญ	11 ปี	นักเรียน
19.	เด็กหญิงซัลมา สาเหล่หมัน	11 ปี	นักเรียน
20.	เด็กหญิงมาลีนา หมันหมาด	10 ปี	นักเรียน
21.	เด็กชายคณิต สำหิม	10 ปี	นักเรียน
22.	เด็กชายอาลี หนี	10 ปี	นักเรียน
23.	เด็กหญิงพิมพ์วิภา หมันเจริญ	10 ปี	นักเรียน

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	บทบาทหน้าที่
24	เด็กหญิงนุรีด้า หนี	9 ปี	นักเรียน
25	เด็กหญิงวรรณพร ลันเด	9 ปี	นักเรียน
26	เด็กหญิงพรทิพย์ หมัดเหม	9 ปี	นักเรียน

ตาราง 5 แสดงรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญภายในชุมชน

ที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	บทบาทหน้าที่
1.	ดร.กิริทา ยกรัตน์	67 ปี	ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น
2.	นายมะเส็น มะประสิทธิ์	91 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
3.	นายสะแอ เหลี่ยมเจริญ	67 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
4.	นางมาหลอ ไบละ	56 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
5.	นายรอเหม มีหัด	65 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
6.	นายไซ้ะ เม้าะสนิ	66 ปี	ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ
7.	นายสะมะแอ เหลสุข	36 ปี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
8.	นายสุรเชษฐ์ หมันเจริญ	48 ปี	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
9.	นายคนมาหนับ หลีเจริญ	56 ปี	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
10.	นายเจ๊ะมะ มีหัด	27 ปี	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
11.	นายเมต ดิเอ็ดยอ	45 ปี	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
12.	นายรอหมาน หนี	52 ปี	ผู้นำศาสนา
13.	นายก่อเดช อิบู	42 ปี	ผู้ปกครอง
14.	นางประไพพรรณ มะประสิทธิ์	28 ปี	ผู้ปกครอง
15.	นางรอเกียะ หมัดเจริญ	39 ปี	ผู้ปกครอง
16.	นางวราภรณ์ กล่อมสม	28 ปี	ผู้ปกครอง
17.	นางมาลีเยาะ เล้าะล่อ	36 ปี	ผู้ปกครอง
18.	นายมาโนช หมันเจริญ	20 ปี	เยาวชน
19.	นางสาวชนิดา หมันเจริญ	17 ปี	เยาวชน
20.	นางสาววรรณมา เม้าะสนิ	17 ปี	เยาวชน
21.	นางสาวกัลยา เม้าะสนิ	20 ปี	เยาวชน
22.	นางสาวฮัสน่า เม้าะสนิ	18 ปี	เยาวชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจึงอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ครอบคลุม จุดประสงค์การวิจัยผู้วิจัยจึงจัดทำเครื่องมือออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

1. **แนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนา** ผู้วิจัยได้ จัดทำเป็น 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 แนวการจัดกลุ่มสนทนาสำหรับกลุ่มผู้ปกครอง ชุดที่ 2 แนวการจัดกลุ่มสนทนาสำหรับกลุ่มครู และชุดที่ 3 แนวการจัดกลุ่มสนทนา ชุดที่ 3 แนวการจัดกลุ่มสนทนาสำหรับนักเรียนในการจัดกลุ่มสนทนา ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วนำมาจัดกลุ่มสนทนา เพื่อให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกมาจัดกลุ่มสนทนาได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ แล้วเก็บข้อมูล

2. **แนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก** ผู้วิจัยจัดทำเป็น 4 ชุด คือ ชุดที่ 1 แนวการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ชุดที่ 2 แนวคำถามในการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา ชุดที่ 3 แนวการสัมภาษณ์วิทยากรอิสลามศึกษา ชุดที่ 4 แนวการสัมภาษณ์ผู้ดูแลความเรียบร้อยของสถานศึกษา

3. **แนวคำถามในการเขียนพรรณนาความ** ผู้วิจัยได้จัดทำ 1 ชุด คือแบบเขียนพรรณนาความสำหรับกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นตัวแทนนักเรียนประถมศึกษาทั้งหมดที่ผู้วิจัยคัดเลือกมา และกลุ่มเยาวชนประกอบด้วยกลุ่มที่เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 คน ระดับอุดมศึกษา 2 คน จุดประสงค์ในการใช้เครื่องมือเป็นแบบเขียนพรรณนาความสำหรับกลุ่มนี้ต้องการให้เขียนในสิ่งที่อยากจะบอกเพราะกลุ่มบุคคลเหล่านี้บางคนไม่ต้องการพูดหรือไม่ถนัดในการพูด แต่มีความยินดีในการให้ข้อมูล

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือในการวิจัยเป็น 3 ชุด คือ

1. แนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนา ประกอบด้วย
 - 1.1 แนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนากลุ่มผู้ปกครอง
 - 1.2 แนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนากลุ่มครู
 - 1.3 แนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนากลุ่มนักเรียน

2. แนวการสัมภาษณ์ระดับลึก

2.1 แนวการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

2.2 แนวการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนา

2.3 แนวการสัมภาษณ์ระดับลึกวิทยากรอิสลาม

2.4 แนวการสัมภาษณ์ผู้ดูแลความเรียบร้อยของโรงเรียน

การสร้างแนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนา

1. นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาเป็นขอบเขตเนื้อหาการจัดกลุ่มสนทนา โดยยึดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. สร้างแนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนาตามกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นนำแนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนาแต่ละชุด เสนออาจารย์ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนาเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้

4. ปรับปรุงแนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนาเสนอผู้เชี่ยวชาญและประธานที่ปรึกษาและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปใช้จริง

การสร้างแบบสัมภาษณ์ระดับลึก

1. นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาเป็นโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. สร้างแนวคำถามสัมภาษณ์ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดตามกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ประธานที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อให้เสนอแนะแล้วปรับปรุงแก้ไข

3. นำแนวคำถามในการสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้

4. นำแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วปรึกษาอาจารย์ประธานที่ปรึกษาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

5. ปรับปรุงแนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปจัดพิมพ์เพื่อใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลเนื้อหาจากข้อมูลที่ได้จากการประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดกลุ่มสนทนา การสัมภาษณ์ระดับลึกและการเขียนพรรณนาความแล้วแยกเป็นหมวดหมู่ ซึ่งประกอบด้วยสภาพปัญหา การขาดระเบียบวินัยของนักเรียน แนวทางในการแก้ปัญหาการขาดระเบียบวินัยของนักเรียน และข้อเสนอแนะความต้องการของชุมชนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัย ที่ต้องการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการพัฒนารูปแบบความมีวินัยของนักเรียนระดับประถมศึกษา และศึกษารูปแบบความมีวินัยของนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำไปอธิบายในบทต่อไป

การเสนอรายงานการวิจัย

เพื่อให้ครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษาผู้วิจัยจึงกำหนดแบบแผนการเสนอรายงานการวิจัยดังต่อไปนี้

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการ
- บทที่ 4 การมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
- บทที่ 5 รูปแบบความมีวินัยที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของชุมชน
- บทที่ 6 คุณลักษณะความมีวินัยของนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน
- บทที่ 7 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ